

ikke, og jeg haaber heller ikke, at den ærede Ordfører skal faa Ret i, at det, naar man vedtager disse Love, nødvendigvis skal være en rum Tid, inden Toldreformen bliver gennemført. For saa vidt maa jeg som Partifælle af den ærede Ordfører tage Afstand fra denne hans Udtalelse, paa samme Maade som det er sket fra andre Sider, der jo, naar man taler om Toldreformen, have mere Adkomst til at udtale en Mening om vort Partis Stilling til denne Ting end det ærede Medlem, der er Ordfører i den foreliggende Sag.

Naar det af de Grunde, jeg har nævnt, er saa betænkeligt, ser jeg egentlig heller ikke, hvorfor man skulde strække sig saa vidt med Hensyn til Anvendelsen af Statskassens Midler som ved at afløse med det 24-dobbelte. Jeg ser det ikke, fordi jeg ikke har hørt, at nogen under Forhandlingerne om denne Sag her i Salen har krævet dette for sin egen Skyld. Naar Oppositionens forskellige Afskygninger her i Tinget stemme for en Afløsning med det 24-dobbelte, saa gør den ikke dette for sin egen eller sine Vælgeres Skyld, men kun som en Indrømmelse til andre Sider, det er jo en Selvfølge. Men ser man saa hen til disse andre, til hvem Indrømmelsen skulde gøres, saa er maaske nærmest det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Scavenius), i alt Fald i Kommissionen, Repræsentant for dem, men det ærede Medlem udtalte jo selv i Fjor paa Foranledning af det ærede Medlem for Vestervig (N. Andersen), at det 24-dobbelte efter hans Mening var rigeligt, men at man dog neppe vilde kunne komme meget længere ned end til det 23-dobbelte. Deri ligger jo altsaa en Erkendelse fra det ærede Medlems Side af, at det er ikke blot rundeligt, men jeg tør maaske sige, skønt det ikke blev udtalt saaledes af det ærede Medlem, for rundeligt, og naar det er saa, mener jeg, at man bør være særdeles varsom med at gaa dertil af de Hensyn, som jeg har nævnt. Ikke blot det ærede Medlem har udtalt sig i saa Henseende, men endnu langt stærkere det Medlem her i Salen, som er Formand for dette Tings Højre, det ærede Medlem for Vestervig. Han har jo i Aar saa stærkt som muligt udtalt, at dette var alt for meget til Tiendejerne, at det 20- eller 21-dobbelte var mere end tilstrækkeligt. Naar Stillingen er den fra deres Side, til hvem dette skulde være en Indrømmelse, ser jeg ikke, hvorfor man egentlig — særlig altsaa under Hensyn til Statskassens øvrige Pligter — skal gaa saa højt, som der er Tale

om i det foreliggende Forslag, altsaa til det 24-dobbelte.

Fra disse Synspunkter kan jeg derfor meget vel forstaa, at det ærede Medlem for Randers (Knudsen) har stillet Forslag om at nedsætte dette Beløb. Naar jeg dog lige saa lidt i Aar som i Fjor kan stemme for det ærede Medlems Ændringsforslag om det 18-dobbelte, er det ikke, fordi jeg i og for sig mener, at man ved at blive staaende ved denne Afløsningssum krænker Tiendejernes Ret. I saa Henseende skal jeg kun henvise til, at det, saa vidt jeg har kunnet finde, altid har været Venstres Standpunkt, saa længe det har bestaaet, og i 1850 var den samlede Lovgivningsmagts Standpunkt, da der var Tale om Hartkornsudjævningen, at Skatter kunne ophæves og paalægges uden Erstatning til nogen Side. Men om dette end altsaa er afgørende med Hensyn til Retsspørgsmaalet, saa indrømmer jeg dog — som man ogsaa indrømmede i 1850, da man tillagde dem, som fik paalagt den ny Hartkornsskat, det 15- eller 20-dobbelte af dennes aarlige Beløb — at et saare stærkt *Billighedskrav* taler for at give Tiendejerne et ikke ringe Vederlag. Naar jeg dog ikke kan stemme for dette Forslag om det 18-dobbelte, er det altsaa ikke, fordi jeg i og for sig mener, at dette er for lidt til Tiendejerne, naar Hensyn tages til, hvad der hidtil fra Venstres Side er budt dem, men fordi det, som Stillingen nu foreligger og er kommen til at foreligge, siden dette Lovforslag har været indbragt i dette Ting, staar mig klart, at med det Beløb kommer man ikke igennem, og jeg er, som jeg tror, jeg sagde i Begyndelsen af mine Bemærkninger, en varm Ven af Tiendeaflysningen, saa jeg ønsker ikke at stille mig paa et Standpunkt, som man kan sige sig selv er det samme som at begrave Sagen. Derfor vil jeg ikke kunne gaa med til at stemme for det ærede Medlems Forslag. Havde der foreligget et Forslag fra det ærede Medlem for Vestervig i den af ham antydede Retning — og jeg undrer mig unægtelig noget over, at det ikke foreligger, og at det ærede Medlem ikke finder Anledning til at begrunde dette — antager jeg, at jeg vilde kunne have stemt derfor, men da det nu ikke foreligger, og da jeg ikke kan stemme for det ærede Medlem for Randers, Forslag, har jeg ønsket med disse Ord at begrunde, dels hvorfor jeg ikke kan stemme for dette Forslag, og dels hvorfor jeg, da jeg ikke paa anden Maade kan give min Mening Udtryk ved Afstemningen, heller ikke vil stemme *imod* det.